

DE LEESSCAN

In dit document vind je alle stellingen uit de leesscan, gebundeld per pijler. In de rechterkolom kan je aangeven in welke mate de stellingen van toepassing zijn. De leesscan kan je met je schoolteam invullen op www.leesscan.be.
1: helemaal niet waar; 2: eerder niet waar; 3: soms waar/niet waar; 4: eerder waar; 5: helemaal waar

LEESBELEID

	1	2	3	4	5	nvt
De school heeft een schoolspecifiek leesbeleidsplan met een gedeelde visie op leesonderwijs en leesbevordering die vertaald wordt in concrete doelen en acties.						
De visie, doelen en acties zorgen voor een samenhangende en doorgaande leeslijn voor alle leerlingen van de hele school.						
Het leesbeleid is dynamisch. De school reflecteert en evalueert regelmatig en stuurt leesdoelen en acties op basis hiervan bij.						
De school investeert jaarlijks in de professionalisering van het schoolteam met betrekking tot lezen.						
Er is binnen de school een leesteam dat (samen met de lees- of taalcoördinatoren) het leesbeleid trekt en leesacties onder de aandacht blijft brengen van het team.						
Het leesteam bestaat uit een representatieve vertegenwoordiging van het schoolteam (leerkrachten van leerlingen uit verschillende leeftijdsgroepen, zorgteam, beleid/directie).						
Het leesbeleid komt tot stand in dialoog met het hele schoolteam.						
Het schoolteam betreft leerlingen bij de uitvoering van het leesbeleidsproces. <i>Bv. input van leerlingen verzamelen voor visie, inrichting leesomgeving ...</i>						
Het schoolteam betreft (groot)ouders bij de uitvoering van het leesbeleidsproces. <i>Bv. ouders informeren over leesacties op school, ouders inzetten bij de inrichting van de leesomgeving, (voor)leesouders inschakelen, leesgesprekken voeren met ouders ...</i>						
Het schoolteam betreft de bibliotheek bij de uitvoering van het leesbeleidsproces. <i>Bv. expertise van de bibliotheek inzetten om zich te informeren over leesaanbod, om een breed leesaanbod samen te stellen ...</i>						
Het schoolteam betreft meerdere (brede) schoolpartners bij de uitvoering van het leesbeleidsproces. <i>Bv. de pedagogische begeleidingsdienst, de lerarenopleiding, de lokale boekhandel, de naschoolse opvang ...</i>						
Het schoolteam wisselt kennis en ervaringen uit over het aanbod van kinder- en jeugdliteratuur . <i>Bv. het leesteam deelt boekentips via de nieuwsbrief van de school, tijdens een personeelsvergadering worden boekentips en leeservaringen uitgewisseld, in het lerarenlokaal is er een rekje met recente boeken/folders/tijdschriften over boeken...</i>						

LEESOMGEVING

	1	2	3	4	5	nvt
Er is een rijk en gevarieerd leesaanbod van fictie en non-fictie dat aansluit bij het leesniveau, de interesses en de belevingswereld van leerlingen. <i>Bv. actuele (digitale) en meertalige boeken, kranten, tijdschriften, strips, liedteksten, luisterboeken, graphic novels, poëzie ...</i>						
Er is binnen de school voldoende aanbod van kinder- en jeugdliteratuur: vijf of meer titels per leerling.						
Lezen maakt deel uit van het dagelijks programma . Leerlingen lezen rijke, authentieke teksten op verschillende momenten, in verschillende leergebieden en met verschillende doelen. <i>Bv. informatie opzoeken, instructies lezen van bijvoorbeeld een recept, lezen om te ontspannen ...</i>						
Lezen is zichtbaar in de klas en/of op school via aantrekkelijke, uitnodigende leesplekken .						
De school investeert in de leesomgeving . <i>Bv. investeringen in de inrichting van een klas- en/of schoolbibliotheek, de aanschaf en sanering van leesmateriaal in functie van een actueel leesaanbod voor de schoolbibliotheek of de leeshoeken in de klas ...</i>						
De school werkt samen met de bibliotheek om een breed leesaanbod beschikbaar te maken voor leerlingen.						

LEESBEVORDERING

1 2 3 4 5 nvt

Er wordt regelmatig tijd gemaakt voor **boekpromotie en boekverwerking** via inspirerende werkvormen. *Bv. een boekenkring, boekgesprekken, creatief schrijven, één of meerdere boeken inzetten als vertrekpunt voor een thema ...*

Leerlingen krijgen ondersteuning bij het **ontdekken van hun leesvoorkeur door individuele leesgesprekken** waarin bijvoorbeeld tekstvoorkeur, leesniveau, auteurs en interesses centraal staan.

De **leesmotivatie** van leerlingen wordt **gemonitord** op verschillende manieren. Zo is duidelijk voor welke teksten en/of opdrachten ze gemotiveerd zijn en waarom.

Er is aandacht voor de specifieke vaardigheden die nodig zijn om **digitale (multimediale) teksten** te lezen.

Het **leesgedrag** van leerlingen wordt gemonitord op verschillende manieren en via verschillende instrumenten. Zo is duidelijk hoe vaak, waar, wanneer, wat ... ze lezen.

In alle klassen worden leerlingen **minstens een paar keer per week voorgelezen**. *Bv. een (prenten)boek, een boek(fragment), een verhaal ...*

De leerlingen krijgen op vaste momenten in het rooster tijd om **(begeleid) vrij te lezen**. De leerkracht leest op dat moment mee of begeleidt leerlingen die nauwelijks zelfstandig tot lezen komen.

De leerkracht is een **motiverend rolmodel** doordat die zelf leest en eigen leeservaringen deelt.

De school neemt deel aan (schoolbrede) **projecten rond boeken of teksten**. *Bv. een boekenproject, initiatieven van Iedereen Leest, zoals Voorleesweek, Poëzieweek, Jeugdboekenmaand, de Leesjury ...*

Het schoolteam informeert ouders over hoe ze ook **thuis een stimulerende leesomgeving** kunnen realiseren. *Bv. informatie over bibliotheekaanbod, informatie over kinder- en jeugdliteratuur, (voor)leestips, verteltassen, leestassen ...*

Leerkrachten en leerlingen voeren **literaire gesprekken** over fictieteksten. De leerlingen maken kennis met (kenmerken van) literaire teksten en beargumenteren waarom ze een tekst al dan niet waarderen (literaire competentie).

De leerkracht is op de hoogte van het (recente) **aanbod aan kinder- en jeugdliteratuur**. *Bv. De leerkracht is op de hoogte van de genomineerde boeken voor de Leesjury, de leerkracht volgt lees- en boekentips op via boekenblogs, sociale media over lezen en leesbevordering, boekentijdschriften ...*

	1	2	3	4	5	nvt
Er wordt regelmatig tijd gemaakt voor boekpromotie en boekverwerking via inspirerende werkvormen. <i>Bv. een boekenkring, boekgesprekken, creatief schrijven, één of meerdere boeken inzetten als vertrekpunt voor een thema ...</i>						
Leerlingen krijgen ondersteuning bij het ontdekken van hun leesvoorkeur door individuele leesgesprekken waarin bijvoorbeeld tekstvoorkeur, leesniveau, auteurs en interesses centraal staan.						
De leesmotivatie van leerlingen wordt gemonitord op verschillende manieren. Zo is duidelijk voor welke teksten en/of opdrachten ze gemotiveerd zijn en waarom.						
Er is aandacht voor de specifieke vaardigheden die nodig zijn om digitale (multimediale) teksten te lezen.						
Het leesgedrag van leerlingen wordt gemonitord op verschillende manieren en via verschillende instrumenten. Zo is duidelijk hoe vaak, waar, wanneer, wat ... ze lezen.						
In alle klassen worden leerlingen minstens een paar keer per week voorgelezen . <i>Bv. een (prenten)boek, een boek(fragment), een verhaal ...</i>						
De leerlingen krijgen op vaste momenten in het rooster tijd om (begeleid) vrij te lezen . De leerkracht leest op dat moment mee of begeleidt leerlingen die nauwelijks zelfstandig tot lezen komen.						
De leerkracht is een motiverend rolmodel doordat die zelf leest en eigen leeservaringen deelt.						
De school neemt deel aan (schoolbrede) projecten rond boeken of teksten . <i>Bv. een boekenproject, initiatieven van Iedereen Leest, zoals Voorleesweek, Poëzieweek, Jeugdboekenmaand, de Leesjury ...</i>						
Het schoolteam informeert ouders over hoe ze ook thuis een stimulerende leesomgeving kunnen realiseren. <i>Bv. informatie over bibliotheekaanbod, informatie over kinder- en jeugdliteratuur, (voor)leestips, verteltassen, leestassen ...</i>						
Leerkrachten en leerlingen voeren literaire gesprekken over fictieteksten. De leerlingen maken kennis met (kenmerken van) literaire teksten en beargumenteren waarom ze een tekst al dan niet waarderen (literaire competentie).						
De leerkracht is op de hoogte van het (recente) aanbod aan kinder- en jeugdliteratuur . <i>Bv. De leerkracht is op de hoogte van de genomineerde boeken voor de Leesjury, de leerkracht volgt lees- en boekentips op via boekenblogs, sociale media over lezen en leesbevordering, boekentijdschriften ...</i>						

LEESMONITORING

	1	2	3	4	5	nvt
De leesvaardigheid van de leerlingen wordt gemonitord in functie van verschillende doelen . Bv. leerplandoelen bewaken, feedback geven aan leerlingen en ouders, didactiek aanpassen ...						
Er is een duidelijke transfer van leesstrategieën over leerdomeinen/vakken/schoolmuren heen.						
De leestechniek van de leerlingen wordt gemonitord op verschillende manieren en via verschillende instrumenten. Zo is duidelijk welke technieken ze (on)voldoende beheersen.						
Het leesbegrip van leerlingen wordt gemonitord op verschillende manieren en via verschillende formatieve instrumenten . Bv. observaties, methodegeboden toetsen, leerlinggesprekken ... Zo is duidelijk met welke teksten, opdrachten, leesstrategieën de leerlingen meer / minder moeite hebben. <i>Formatief evalueren is evalueren om te leren. Formatieve evaluatie omvat alle activiteiten van leerkrachten en leerlingen om het lezen van leerlingen in kaart te brengen, te interpreteren en te gebruiken om het leerproces gericht te ondersteunen.</i>						
Het leesbegrip van leerlingen wordt gemonitord via summatieve instrumenten . Bv. (eind)toetsen voorzien vanuit het onderwijsnet, gestandaardiseerde toetsen ... <i>Summatief evalueren is evalueren van het leren. Summatieve evaluatie is een eindmeting om te bepalen wat een leerling kan.</i>						
De leesresultaten worden individueel besproken met leerlingen (en ouders) in functie van feedback (Waar sta je nu), feed-up (Waar wil je naartoe?) en feedforward (Welke weg moet je afleggen om dat doel te bereiken?).						
Leerlingen en verschillende leespartners worden actief betrokken bij een goede monitoring van lezen (leesmotivatie, het leesgedrag, leesbegrip en leestechniek) en bij het bijsturen van de leesaanpak: (zorg)leerkracht, (groot)ouders, bibliotheekmedewerkers ...						
Het schoolteam heeft een goed zicht op de wensen en behoeften van leerlingen wat lezen betreft.						
Er is differentiatie in het leesonderwijs via verlengde instructie, extra ondersteuning of extra uitdaging, aangepaste leesdoelen, strategieën, opdrachten, teksten ... om het leesbegrip, de leestechniek, de leesmotivatie én het leesgedrag van elke leerling te optimaliseren.						
Het schoolteam overlegt regelmatig over de evaluatie van lezen.						
Het schoolteam gebruikt de leesresultaten van de leerlingen als vertrekpunt voor doelen en acties in het leesbeleidsproces.						
De leesresultaten van de leerlingen worden in verband gebracht met de algemene (taal)resultaten van leerlingen.						